

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

Beleid Veilige Gemeente Protestantse Gemeente Renkum - Heelsum

Inleiding

Als kerkelijke gemeente willen we omzien naar elkaar. We hebben God lief boven alles en onze naaste als onszelf. Sterker nog, we worden opgeroepen de ander belangrijker te achten dan onszelf. Echter, we leven in een gebroken wereld. Soms gaan mensen anders met elkaar om dan eigenlijk zou moeten. Dit document dient als samenhangend beleid rond sociale veiligheid in onze gemeente, gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van sociale onveiligheid.

In eerste instantie spreken we over sociale veiligheid met betrekking tot de onderlinge relaties van gemeenteleden en in het werk binnen de gemeente. Tegelijk nemen gemeenteleden hun context mee naar de kerk, die soms complex is. Het signaleren van onveiligheid is niet de primaire taak van een kerkelijke gemeente, maar betrokkenen binnen de gemeente hebben wel een signaleringsfunctie. Ook hierin besteden we aandacht aan in dit veiligheidsbeleid.

Bewustwording

De basis voor het beleid is bewustwording en gesprek binnen de gemeente. Bewustwording van potentiële onveiligheid binnen de gemeente. Deze onveiligheid kan onder leden in gelijkwaardigheid plaatsvinden, zoals jongeren binnen het jeugdwerk of leden binnen werkgroepen of de kerkenraad. Extra kwetsbaar zijn relaties waarbij machtsongelijkheid een rol speelt, zoals tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling en pastoraat, tussen diaken en cliënt, tussen vrijwilliger voor hand- en spandiensten en gemeentelid. We zijn ons bewust dat:

- Alle gemeenteleden recht hebben op een veilige gemeente.
- Sociale onveiligheid ook in de onze gemeente kan voorkomen.
- Blijvende, structurele aandacht voor het onderwerp nodig is.

Preventie

Sociale onveiligheid is niet altijd te voorkomen door beleid. Toch zijn er een heel aantal zaken die bijdragen aan een veiliger gemeente en helpen onveiligheid tijdig te signaleren. We nemen hiertoe de volgende preventiemaatregelen:

- Iedere groep waarin wordt samengewerkt, met of zonder gezagsverhouding, bespreekt minimaal jaarlijks de veiligheid (uitgezonderd de oppas). Wanneer van toepassing wordt hiervoor de eerste bijeenkomst na de zomervakantie gebruikt. Als op projectbasis wordt gewerkt, minstens bij de start van een project. Hierin komt ten minste aan de orde:
 - Bespreking van huidige ervaren veiligheid
 - Omgangsvormen

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

- o Benoemen en melden van ervaren onveiligheid binnen de groep
 - o De mogelijkheid om vertrouwenspersonen te benaderen
- In individuele gesprekken waarin sprake is van een machtsverhouding (waaronder pastorale gesprekken) die onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad vallen wordt als de omstandigheden dat toelaten veiligheid expliciet benoemd, waaronder de vertrouwenspersonen.
- Vrijwilligers worden met aandacht geselecteerd. Dat betekent:
 - o Taken worden toegewezen aan geschikte vrijwilligers. Soms zeggen we nee als iemand zich aanbiedt maar niet geschikt wordt geacht.
 - o Vrijwilligers overleggen een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De vrijwilligers doen dat voordat zij aan hun werk beginnen. Vrijwilligers die hier niet aan voldoen, mogen hun taak niet uitvoeren.
 - o Vrijwilligers ondertekenen de, in de bijlage opgenomen, gedragscode.
 - o Wanneer vrijwilligers in opspraak raken, bij het werk in de kerk of elders, is het aan de kerkenraad om te bepalen over verder functioneren van de vrijwilliger in kwestie.
- In de bijlagen is een meldcode voor (vermoeden van) misbruik of ernstige onveiligheid van een gemeentelid opgenomen. (N.B.: 'Misbruik' in deze meldcode betekent meer dan seksueel misbruik, ook "ander intimiderend gedrag". Deze meldcode is overigens gelijk aan de bij beleid vertrouwenspersoon opgenomen bijlage (een melding bij de plaatselijke vertrouwenspersoon))
- Er zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld, naar het Beleid Vertrouwenspersonen.

Incidenten

Centraal in het handelen na incidenten staat het de-escaleren. Wanneer incidenten voorkomen proberen betrokkenen vrijwilligers zo veel mogelijk het gesprek te voeren met elkaar en samen te zoeken naar wederzijds begrip. Vrijwilligers grijpen samen mogelijkheden aan om dit te doen. Dat betekent dat binnen activiteiten aandacht is voor elkaar en men in eerste instantie met vrijwilligers van die activiteit met gesprek probeert tot een oplossing te komen.

Dit leidt niet altijd tot voldoende herstel en soms zijn incidenten groter dan wat opgepakt kan worden door vrijwilligers van een activiteit. Dan is het inschakelen van de vertrouwenspersoon nodig. Hoe vertrouwenspersonen omgaan met incidenten is opgenomen in het 'Beleid Vertrouwenspersonen'.

(Na)zorg

Nazorg is zorg die aan individuen of groepen wordt geboden naar aanleiding van incidenten of onrust of beroering die leeft onder gemeenteleden. Individuele nazorg valt onder de taak van de vertrouwenspersonen of het pastoraat. Nazorg kan ook betekenen dat publiekelijk aandacht wordt besteed aan incidenten, al dan niet naar aanleiding van onrust of beroering

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

binnen de gemeente. Deze keuze is aan de kerkenraad, die zich bij het maken van deze keuzen laat informeren door betrokkenen en/of experts. Met oog op nazorg kan gedacht worden aan:

- In preek en liturgie rekening houden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden (woordkeuze in gebeden, liedkeuze).
- Nazorg en pastorale zorg geven aan slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente.
- Nazorg en pastorale zorg geven aan daders van grensoverschrijdend gedrag in de gemeente. Dit kan niet dezelfde persoon zijn die het slachtoffer begeleidt.

Borgen van beleid

Voor de borging van het veiligheidsbeleid zijn drie zaken van belang: communicatie, het beleggen van taken en cyclische evaluatie.

Communicatie

Om de aandacht voor het thema veiligheid vast te houden en bij het betrekken van gemeenteleden in Veilig Gemeente-zijn speelt communicatie een belangrijke rol. Het beleid in het kader van veiligheid en het beleid rond vertrouwenspersonen wordt door de kerkenraad ten minste via de volgende kanalen gecommuniceerd:

- Website van PKN Renkum-Heelsum, onder een kopjes 'Veiligheid' en 'Vertrouwenspersonen', zichtbaar op de 'Home' van de website.
- In iedere editie van de Samenklank worden vertrouwenspersonen kenbaar gemaakt.
- In de dienst van de startzondag wordt ruchtbaarheid gegeven aan de vertrouwenspersonen en aan het veiligheidsbeleid.
- In groepsactiviteiten of werkgroepen onder de verantwoordelijkheid van de Kerkenraad wordt aandacht geschonken aan het thema veiligheid en de vertrouwenspersonen, zoals onder de paragraaf Preventie beschreven.

Taken

Twee taken worden belegd in het kader van veiligheidsbeleid. De eerste taak is weggelegd voor vertrouwenspersonen met bijbehorend beleid. De tweede taak is belegd binnen de kerkenraad. Eén van de ouderlingen heeft veiligheid als thema aan zich gebonden. Dat betekent dat hij/zij aanspreekpunt is voor vertrouwenspersonen, maar ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid, beleid voor vertrouwenspersonen en de uitvoering van jaarlijkse evaluatie en de opvolging van verbetervoorstellen die in dit kader worden gedaan.

Evaluatie

Evaluatie van het veiligheidsbeleid is belegd bij vertrouwenspersonen en de kerkenraad. De evaluatie is in het beleid voor vertrouwenspersonen opgenomen onder 4. Borging

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

Bijlage 1: Gedragscode vrijwilligers PKN Renkum-Heelsum

1. Veilige omgeving
We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.
2. Respect
We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.
3. Geheimhouding
We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen, waaronder alles waarop onze geheimhoudingsplicht betrekking heeft.
4. Persoonlijke integriteit
We respecteren de rechten van de ander. We berokkenen de ander geen schade. We gebruiken geen fysiek of mentaal geweld.
5. Lichamelijke integriteit
We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We gaan bewust om met fysiek contact.
6. Eén op één gesprekken kunnen voorkomen in verschillende contexten. Als zo'n contact plaatsvindt met een kwetsbaar of minderjarig gemeentelid, zorgt de vrijwilliger ervoor dat het gesprek op een voor passanten zichtbare of hoorbare plek plaatsvindt.
7. Privacy
We respecteren de privacy van de ander.
8. Taalgebruik
Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander. We praten met respect over de ander, ook via de sociale media. Ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.
9. Belangenverstrengeling
We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven. Zorgvuldig betekent onder meer dat financiële bijdragen en invloed in het gemeentebestuur gescheiden blijft.
10. Seksueel misbruik
We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties. Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of

Protestantse gemeente te Renkum - Heelsum

vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

11. Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken. Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken met een van de vertrouwenspersonen.